

Koncepcja rozwoju zieleni przy Szkole Podstawowej nr 74 we Wrocławiu

ZAMAWIAJĄCY:

Fundacja EkoRozwoju
ul. Św. Wincentego
25AC 50-252 Wrocław

PROJEKTANT:

Ledum M. Piszczek,
ul. Wietrzna 97
53-024 Wrocław

*Działanie zrealizowane jest w ramach współpracy z Gminą Wrocław,
sfinansowane ze środków Gminy Wrocław w ramach projektu Wrocław dba o klimat. Klimat na fali.*

Wrocław miasto spotkań

efr
Fundacja EkoRozwoju

Przedmiot opracowania.

Koncepcja rozwoju zieleni na terenie Szkoły Podstawowej nr 74 we Wrocławiu, ul. Kleczkowska 2.

Koncepcja dzieli się na dwie części:

1. Opracowanie ogólne: działka Kleczków, AR_5,15
2. Opracowanie szczegółowe: rabata krzewiasto – bylinowa w zachodniej części działki.

Stan istniejący.

Zagospodarowanie terenu przy szkole obejmuje drogi komunikacyjne, boisko z nawierzchnią nieprzepuszczalną dla wody (sztuczna trawa), bieżnię, powierzchnie ziemne i trawiaste oraz wyniesioną rabatę z krzewami.

Na terenie działki rośnie duża lipa, szpaler młodych grabów (odm. kolumnowa), nieliczne krzewy (pęcherznice kalinolistne) oraz jałowce chińskie, żywotnik, jodła jednobarwna i okrywowe krzewy liściaste na rabacie.

Stan obecny przedstawia **mapa 1**.

KONCEPCJA OGÓLNA – KIERUNKI ZMIAN:

1. Posadzenie drzewa (**lipa krymska lub lipa drobnolistna**) w pobliżu wejścia na teren szkoły i podsadzenie jej **trzmieliną pnącą 'Vegetus'**.
2. Sadzenie krzewów osłonowych wzdłuż ogrodzeń. Teren szkoły jest niewielki i krzewy można posadzić w dwóch miejscach:
 - Wzdłuż muru od strony ulicy Kleczkowskiej. Mają one zastąpić trudną do utrzymania murawę, którą trzeba kosić wykaszarką (skarpa, wąski pas między murem a siatką, niebezpieczeństwo uszkodzenia drzew). Proponujemy obsadzenie krzewami niemal całej przestrzeni między murem a siatką i pozostawienie wąskiego przejścia technicznego od strony siatki. Można zastosować piętrowy szpaler krzewów podobnych do siebie pod względem wymagań siedliskowych i spójnych wizualnie (np. szpaler **tawuły van Houtte'a** i **tawuły wczesnej**, **lilak bez** i **lilak Meyera 'Palibin'**, **pęcherznice kalinolistne w różnych odmianach** i **zadrzewnia krótkoogonkowa, ketmia syryjska i amorfa szara, różne odmiany pigwowców** oraz inne zestawienia roślin. W tym szpalerze należy także wymienić uszkodzone i uschnięte graby.
 - Wzdłuż ogrodzenia od strony wschodniej. W tym miejscu szpaler powinien być wąski i zbudowany z krzewów znoszących zacienienie (np. **mahonia ostrolistna, śnieguliczka koralowa, śnieguliczka Doorenbosa, zadrzewnia krótkoogonkowa**).

Funkcją tych szpalerów będzie ukrycie granic i ułatwienie pielęgnacji zieleni. Inne korzyści z sadzenia krzewów są następujące:

- Warstwa krzewów wpływa na zachowanie właściwego poziomu wilgotności gleby i powietrza, co tworzy mikroklimat mający znaczenie dla roślin i komfortu użytkowników terenu zieleni.
 - Parowanie z powierzchni licznych roślin obniża temperaturę miejskiej wyspy ciepła.
 - Zwiększa się powierzchnia zielona czynnie oczyszczająca zanieczyszczone powietrze w mieście (fitoremediacja).
 - Uzyskujemy naturalne, a więc najbardziej preferowane miejsca schronienia oraz żerowania ptaków.
 - Spod krzewów nie trzeba grabić liści.
3. Posadzenie pnączy (**bluszcz zwyczajny, hortensja pnąca**) przy filarach sali gimnastycznej i podsadzenie ich **trzmieliną pnącą 'Vegetus'**. Pnącza zwiększają powierzchnię biologicznie czynną miasta, stają się również miejscem gniazdowania ptaków. Pnącza wymienionych gatunków znoszą zacienienie i nie są nadmiernie ekspansywne.

4. Obsadzenie niewielkiej zamkniętej powierzchni od strony ul. Dębickiego wytrzymałymi roślinami okrywowymi (**mahonia ostrolistna, śnieguliczka Doorenbosa lub koralowa, zadrzewnia krótkoogonkowa, bluszcz zwyczajny, barwinek większy**).
5. Cięcie formujące, korygujące i sanitarne krzewów iglastych. Za pomocą cięcia można stopniowo uzyskać piękne formy, eksponujące cechy odmiany i pozwalające na

posadzenie krzewów roślinami okrywowymi podkreślającymi ich urodę.

Inspiracja

6. Cięcie korygujące lipy (odciążenie konarów) i jodły jednobarwnej (wyprowadzenie przewodnika).
7. Zmniejszenie intensywności koszenia i podsianie muraw koniczyną czerwoną, koniczyną białą, lucerną siewną, komonicą zwyczajną. Dzięki temu powstaną możliwe do uzyskania w tych warunkach namiastki łąk.
8. Ściółkowanie żwirem lub piaskiem rzecznego placu ze stołem pingpongowym.

Ogólna koncepcja rozwoju zieleni została przedstawiona na **mapie 2**.

KONCEPCJA SZCZEGÓŁOWA – RABATA KRZEWIASTO – BYLINOWA

Projektowane zagospodarowanie terenu:

1. Zabiegi pielęgnacyjne w istniejącej roślinności (cięcie prześwietlające, formujące, korygujące, sanitarne krzewów).
2. Zdjęcie żwiru i agrowłókniny, uprawa gleby. Żwir można wykorzystać wysypując nim plac ze stołem pingpongowym.
3. Posadzenie roślin, ściółkowanie korą, stabilizowanie drzewa palikami.

Podczas sadzenia należy uwzględnić istniejące rośliny (budleje, tawuły, róże). Część z nich trzeba będzie przesadzić.

Koncepcja szczegółowa została przedstawiona na **mapie 3** i w **tabeli 1**.

Tabela 1 - Ukształtowanie zieleni.

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Liczba szt.	Uwagi
1	Trzmielina oskrzydłona	<i>Euonymus alatus</i>	7	
2	Dziurawiec kielichowaty	<i>Hypericum calycinum</i>	58	
3	Kariopterys klandoński	<i>Caryopteris clandonensis</i>	65	
4	Śmiełek darniowy lub wydmuchrzyca piaszkowa	<i>Deschampsia caespitosa</i> , <i>Leymus arenarius</i>	32	

5	Perowskia łobodolistna	<i>Perovskia atriplicifolia</i>	30	
6	Trzmielina pnąca 'Vegetus'	<i>Euonymus fortunei</i> 'Vegetus'	25	Lub inna odmiana o zielonych liściach
7	Sesleria jesienna	<i>Sesleria autumnalis</i>	20	
8	Barwinek większy	<i>Vinca major</i>	420	

Zestawienie powierzchni:

Powierzchnia ściółkowana korą lub zrębkami = 174 m²

ZALECENIA PIELĘGNACYJNE.

DRZEWA ROSNĄCE SWOBODNIE.

Zabiegi:

1. Cięcie korygujące w pierwszych latach po posadzeniu.
2. Ew. cięcie sanitarne i prześwietlające w kolejnych latach.
3. Podlewanie przez trzy lata po posadzeniu.
4. Zabezpieczenie palikami po posadzeniu.
5. Zabezpieczenie przed podkaszaniem i innymi uszkodzeniami pnia i korzeni.
6. Zapewnienie młodemu drzewu okółka wolnego od darni i ściółkowanie go korą lub zrębkami, ew. obsadzenie roślinnością okrywową.
7. Niedopuszczanie do zagęszczania gleby w obrysie rzutu korony + 1 m.
8. Pozostawianie pod drzewem opadłych liści aż do ich naturalnego rozkładu, utrzymywanie bylinowego lub spontanicznego runa zamiast koszonej darni. Darni nie jest naturalną okrywą pod drzewami – nie ma tam odpowiednio dużo światła i ginię. Nie spełnia tym samym ważnej biologicznej roli i kryteriów estetycznych, a jej utrzymanie w akceptowalnym stanie wymaga nakładów.

KRZEWY KWITNĄCE WIOSNĄ NA PĘDACH ZESZŁOROCZNYCH, OZDOBNE Z KWIATÓW (*jak krzewuszką, forsycją, migdałek trójklapowy, tamaryszek czteropęcikowy, tawuła wczesna, szara, van Houtte'a*).

Zabiegi:

1. Cięcie prześwietlające i formujące – raz w sezonie, zaraz po kwitnieniu (w miarę potrzeby).
2. Podlewanie przez pierwsze 3 lata po posadzeniu.
3. Ściółkowanie korą lub zrębkami okółków lub grup roślin.
4. Odchwaszczanie ręczne okółków.

5. Nawożenie mineralne raz w sezonie (kwiecień – czerwiec).
6. Nawożenie organiczne konieczne w przypadku usuwania opadłych liści.

KRZEWY KWITNĄCE LATEM NA PĘDACH JEDNOROCZNYCH, OZDOBNE Z KWIATÓW (jak *budleja Dawida, barbula klandońska, tawuły japońskie, róże okrywowe, hortensje bukietowe i krzewiaste*).

Zabiegi:

1. Cięcie radykalne służące zachowaniu rozmiarów, pokroju i obfitemu kwitnieniu – raz w sezonie, wczesną wiosną (w miarę potrzeby, zwykle nie ma wskazań do tego przeprowadzania zabiegu co roku).
2. Podlewanie przez pierwsze 3 lata po posadzeniu.
3. Ściółkowanie korą lub zrębkami okótków lub grup roślin.
4. Odchwaszczanie ręczne okótków.
5. Nawożenie mineralne raz w sezonie (kwiecień – czerwiec).
6. Nawożenie organiczne konieczne w przypadku usuwania opadłych liści.

KRZEWY KWITNĄCE NA PĘDACH WIELOLETNICH I OZDOBNE Z LIŚCI (jak *lilaki, jaśminowce, żylistki, róże parkowe, derenie, pęcherznica kalinolistna, kaliny, hortensje ogrodowe i piłkowane, kolkwiczka chińska, suchodrzewy, leszczyny, złotlin japoński*):

Zabiegi:

1. Cięcie prześwietlające i sanitarne – w miarę potrzeby (nie corocznie). W razie potrzeby zmniejszenia korony krzewu należy zastosować cięcie prześwietlające połączone z formującym.
2. W ostateczności i dla odtworzenia pokroju starego lub zaniedbanego krzewu można zastosować cięcie odmładzające.
3. Podlewanie przez pierwsze 3 lata po posadzeniu.
4. Ściółkowanie korą lub zrębkami okótków lub grup roślin.
5. Odchwaszczanie ręczne okótków.
6. Nawożenie mineralne raz w sezonie (kwiecień – czerwiec).
7. Nawożenie organiczne konieczne w przypadku usuwania opadłych liści.

KRZEWY IGLASTE.

Zabiegi:

1. Cięcie korygujące, formujące i sanitarne w miarę potrzeby.
2. Utrzymywanie ściółki (z opadłych igieł lub kory, zrębek).
3. Podlewanie w okresach suszy i przed zimą.
4. Odchwaszczanie ręczne okótków.
5. Nawożenie mineralne raz w sezonie (kwiecień – czerwiec).
6. Nawożenie organiczne zalecane w przypadku usuwania opadłych igieł.

ŻYWOPŁOTY LIŚCIASTE, MASYWY ROŚLIN OKRYWOWYCH.

Zabiegi:

1. Cięcie formujące raz w sezonie lub rzadziej (zależnie od kondycji, tempa wzrostu, gatunku i odmiany) od pierwszego sezonu po posadzeniu.
2. Cięcie odnawiające – w miarę potrzeby.
3. Nawożenie mineralne raz w sezonie (kwiecień – czerwiec).
4. Pozostawianie opadłych liści do naturalnego rozkładu.
5. Zalecane: ściółkowanie korą lub zrębkami, podlewanie w okresach suszy.

PNĄCZA.**Zabiegi:**

1. Cięcie prześwietlające i formujące na podporach zimą lub latem.
2. Nawożenie mineralne raz w sezonie (kwiecień – czerwiec).
3. Utrzymywanie pod nimi roślinności okrywowej.
4. Okresowa konserwacja podpór.

BYLINY.**Zabiegi:**

1. Cięcie radykalne (ścinanie części nadziemnej) wczesną wiosną z mulczowaniem (opcja).
2. Uzupełnianie ściółki w wypadku niestosowania mulczowania.
3. Odchwaszczanie ręczne, w szczególności usuwanie samosiewów drzew.
4. Nawożenie dwa tygodnie przed terminem kwitnienia (opcja).
5. Podlewanie w okresach suszy.

MURAWY.

Utrzymanie idealnego trawnika w warunkach miejskich jest kosztowne i wymaga permanentnej opieki. Ze względu na ochronę przyrody jest ono szkodliwe, ponieważ trwałą, naturalną zieleń, kwitnącą i owocującą, stanowi podstawę egzystencji licznych zwierząt. Jest dla nich źródłem pokarmu, miejscem życia i wychowywania młodych.

Trawnik miejski funkcjonuje w trudnych warunkach (presja antropogeniczna, susza, zdegradowana gleba), przez co utrzymanie gęstej i zadbanej darni staje się niemożliwe. Dlatego większość trawników w mieście zastępujemy murawami, które powinny być zbliżone charakterem do łąk. Przy ich zakładaniu należy wysiać trawy, aby szybko uzyskać teren zielony (lub wysiać mieszankę nasion łąki kwietnej, nasion roślin bobowatych, lub nie wysiewać niczego, tylko liczyć na glebowy bank nasion – tzw. „trawnik zero”). Rzadkie i późne koszenie, nieniszczące samosiewów, pozwalające wydawać nasiona, doprowadzi wkrótce do wytworzenia się specyficznego dla danych warunków zespołu roślinnego zbliżonego do łąki. Takie postępowanie zapewni samoodnawianie roślinności trawnika.

Zabiegi:

1. Koszenie raz w sezonie (marzec – kwiecień) lub dwa razy w sezonie (lipiec, wrzesień) ze zbieraniem lub mulczowaniem pokosu (w zależności od rodzaju murawy, jej stanu i przebiegu pogody), na wysokość 10 cm. Stosujemy w miejscach mało uczęszczanych.
2. Koszenie raz w miesiącu w przypadku „zaniechanych trawników” (trawników z siewu, których właściwej pielęgnacji zaniechaliśmy, ale z różnych względów murawa powinna być krótka, a darń traw możliwie zwarta), na wysokość 5 cm. Przy częstym koszeniu konieczne jest nawożenie mineralne i organiczne (np. mulczowanie pokosu).